

V.2.0-K
U. Rapiński
10.03.16

BIURO RADY MIEJSKIEJ W ORZYSZU
W P Ł Y N Ę Ł O

Dnia: 2016. -03- 10

**Informacja przygotowana na posiedzenie Komisji Zdrowia i Opieki
Społecznej, Kultury, Sportu oraz Turystyki i Promocji Gminy
Rady Miejskiej w Orzyszu na temat: Gminna Strategia Wspierania Osób
Niepełnosprawnych**

Podpis 41/16

Z osobami niepełnosprawnymi mamy częsty kontakt w naszym codziennym otoczeniu, na ulicy, a także w szkole. Każdy z nas może kiedyś dołączyć do „świata” niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest wynikiem wypadków, chorób oraz wad wrodzonych, stanowi barierę i przeszkadza w wykonywaniu zadań życiowych. Osoby niepełnosprawne często doświadczają poczucia zależności, gdy inni muszą im pomagać lub wyręczać ich w czynnościach codziennych, takich jak przygotowanie posiłków, karmienie, kąpanie, czy toaleta. Przed wieloma osobami stoją nadal ograniczenia architektoniczne, transportowe, a także trudności w przekształcaniu informacji werbalnych i niewerbalnych oraz w formułowaniu odpowiedzi. Musimy ich w tym wspierać, dowartościowywać, sprawiać by czuli się potrzebni, kochani i niezbędni.

Ludzie niepełnosprawni doświadczają kłopotów w relacjach społecznych, w rezultacie ignorowania ich, odrzucania lub bardziej subtelного unikania ich przez osoby w pełni sprawne. Odwracanie oczu, sztuczny brak powagi, a także niezręczne milczenie osób pełnosprawnych powoduje deformację interakcji społecznych. Uprzedzenia lub dewaluowanie w sensie społecznym prowadzi do poczucia obniżonej własnej wartości, bezsilność, z którą trzeba się mierzyć w trakcie interwencji systemów wsparcia. Nie możemy przechodzić obojętnie koło osób, które na pierwszy rzut oka widząc, że bardzo potrzebują naszej pomocy. Niekiedy wystarczy dobre słowo, uśmiech lub podanie torby z zakupami.

Wśród osób niepełnosprawnych są dzieci, osoby dorosłe, które w wyniku choroby lub nieszczęśliwego wypadku doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu lub osoby starsze, które z racji wieku i towarzyszących chorób stały się niepełnosprawne, czyli niezdolne do pełnego i samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych. Stąd konieczność indywidualnego, empatycznego podejścia do każdego NIEPEŁNOSPRAWNEGO CZŁOWIEKA.

I. Wsparcie edukacyjne

1. Szkoły z terenu gminy Orzysz w roku szkolnym 2015/2016 zastosowały następujące sposoby wspierania potrzeb osób niepełnosprawnych, posiadających wydawane przez zespół orzekający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenia o niepełnosprawności, bądź stopniu niepełnosprawności wydawane przez Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności:

- wprowadzono edukację włączającą w klasach ogólnodostępnych,
- przeznaczono po 2 godz. w tygodniu na zajęcia rewalidacji indywidualnej dla uczniów z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim,

- przeznaczono po 2 godz. w tygodniu na zajęcia rewalidacji indywidualnej dla ucznia z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym,
- przeznaczono po 2 godz. w tygodniu na zajęcia indywidualne korekcyjno – kompensacyjne dla uczennicy ze względu na słabo słyszenie,
- przyznano indywidualne nauczanie z uwagi na stan zdrowia znacznie utrudniający uczęszczanie do szkoły – 8 godz. zajęć w tygodniu dla uczniów szkół podstawowych, 10 godzin tygodniowo dla uczniów gimnazjum,
- zatrudniono osobę na stanowisku pomocy nauczyciela dla dziecka na czas kształcenia w przedszkolu z uwagi na autyzm wczesnodziecięcy – pełen etat,
- przyznano godziny na zajęcia korekcyjno – kompensacyjne wynikające z opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju – 1 godz. zajęć w tygodniu dla 1 dziecka,
- przyznano zajęcia logopedyczne wynikające z opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju – po 1 godz. zajęć w tygodniu,
- udzielano wsparcia dla ucznia z autyzmem w czasie niektórych zajęć lekcyjnych (matematyka, historia, przyroda), korzystając z pomocy nauczyciela wspomagającego,
- udzielano wsparcia pedagoga szkolnego i nauczycieli na wszystkich przedmiotach, zgodnie z zasadami: indywidualizacji nauczania w zakresie stosowanych metod, środków i organizacji pracy w stosunku do charakteru zaburzeń, - systematyczności oddziaływań na odchylenia, - trwałości wyników oddziaływań, - współpracy i współdziałania rodziny i środowiska ze specjalistami pracującymi z dzieckiem,
- podnoszone są kwalifikacje nauczycieli w zakresie nauczania osób objętych kształceniem specjalnym i wczesnym wspomaganiem rozwoju: logopedia, oligofrenopedagogika, terapia pedagogiczna,
- powołane zostały zespoły specjalistów ds. wczesnego wspomagania rozwoju dzieci,
- zakupiono odpowiednie zabawki i pomoce dydaktyczne do prowadzenia zabaw rozwijających rozwój dzieci,
- uczniowie niepełnosprawni w pełni uczestniczą w życiu szkoły poprzez np. udział w konkursach szkolnych, występach na uroczystościach i akademiach szkolnych, wycieczkach, biwakach,
- posiadamy w szkołach podjazdy dla osób niepełnosprawnych przy wejściu głównym do szkoły oraz właściwą szerokość drzwi wejściowych do klas i łazienek uczniowskich,
- uczniowie mają możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- zorganizowano dowożenie uczniów niepełnosprawnych na zajęcia do Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego w Piszcu oraz w Łupkach (10 dzieci), Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Ełku (1 dziecko) oraz Niepublicznego Zespołu Specjalistycznych Placówek Oświatowych w Giżycku (1 dziecko).

2. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Łupkach udziela wsparcia 5 osobom niepełnosprawnym z Gminy Orzysz w następujący sposób:

- organizuje spotkania i kontakty z rodzicami,
- realizuje zalecenia Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- oferuje opiekę i wsparcie pedagoga szkolnego,
- proponuje uczestnictwo w zajęciach rewalidacji indywidualnej, logopedii, hipoterapii i biblioterapii,
- organizuje zajęcia na basenie,
- organizuje zajęcia kajakarskie.

3. Ośrodek Rewalidacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Piszcu obejmuje opieką czworo dzieci z Gminy Orzysz. Wychowankowie realizują obowiązek szkolny w formie zajęć edukacyjno - terapeutycznych, dostosowanych do indywidualnych możliwości i potrzeb (zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego).

Zespołowe zajęcia edukacyjno – terapeutyczne prowadzone są w oparciu o obowiązującą podstawę programową oraz indywidualne programy edukacyjno – terapeutyczne.

Indywidualne formy pomocy obejmują :

- Integrację sensoryczną
- Terapię logopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną
- Elementy hortiterapii
- Biofeedback

oraz rehabilitację ruchową, w ramach której stosowane są między innymi metody:

- NDT Bobach
- Dunaj 02
- Kinezyterapia
- Masaż klasyczny
- Kinesiology taping
- Hydroterapia
- Hipoterapia

Pod kierunkiem dietetyka prowadzona jest również edukacja żywieniowa – dietoterapia.

Rodzice nie ponoszą żadnych kosztów związanych z edukacją, terapią i rehabilitacją.

Gmina Orzysz opłaca koszty dojazdu dzieci do Ośrodka w kwocie 3000zł.

II. Wsparcie społeczno - socjalne

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dba nie tylko o zaspokojenie codziennych, fundamentalnych potrzeb osób niepełnosprawnych, lecz przede wszystkim o poszanowanie godności tej grupy mieszkańców Gminy Orzysz. Wśród osób niepełnosprawnych są dzieci, osoby dorosłe, które w wyniku choroby

lub nieszczęśliwego wypadku doznały trwałego uszczerbku na zdrowiu lub osoby starsze, które z racji wieku i towarzyszących chorób stały się niepełnosprawne, czyli niezdolne do pełnego i samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych. Stąd konieczność indywidualnego, empatycznego podejścia do każdego **niepełnosprawnego człowieka**. Wykorzystując ustawowe uprawnienia i możliwości MOPS kieruje wielopłaszczyznowe wsparcie, w tym:

USŁUGI OPIEKUŃCZE - Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Kolejną formą wsparcia świadczoną przez nasz Ośrodek są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zgodnie z art. 18 ust.3 ustawy o pomocy społecznej). Szczegółowe przepisy dotyczące m. in. rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i kwalifikacji osób świadczących takie usługi określone są w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr.189, poz. 1598 z późn. zm). Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych, regulacje gminne.

Ze względu na ograniczone zasoby kadrowe i wciąż rosnące potrzeby, choćby z racji starzenia społeczeństwa w naszej Gminie konieczne było poszukiwanie alternatywnych form wsparcia osób niepełnosprawnych. Jednym z rozwiązań jest

pomoc osobom niepełnosprawnym świadczona przez osoby w ramach **prac społecznie użytecznych**.

KIEROWANIE DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ - osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych MOPS kieruje do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej. Osoby umieszczane w Domach Pomocy Społecznej stanowią 12 osób.

KIEROWANIE DO ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI - z usług Domu mogą korzystać pełnoletnie osoby z zaburzeniami psychicznymi oczekujące wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych i postępowania rehabilitacyjnego rozumianego, jako zespół działań, jakie może podejmować pomoc społeczna, zmierzających do osiągnięcia możliwie najpełniejszej samodzielności życiowej. Podstawowym zadaniem Domu jest podtrzymywanie i rozwijanie już posiadanych zdolności i umiejętności oraz nauka nowych. Dom przeznaczony jest dla osób, które z powodu choroby psychicznej mają poważne trudności w zachowaniu integracji ze społeczeństwem, a szczególnie w pełnieniu ról życia codziennego, zwłaszcza wiążących się z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, podejmowaniem ról zawodowych oraz sprawami wiążącymi się z materialnymi podstawami egzystencji.

ZASIŁKI STAŁE - świadczenia te przysługują w ściśle określonych okolicznościach przy jednoczesnym spełnieniu kryterium podmiotowego, jak również dochodowego. Może być wypłacony:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku i którym nie przysługuje renta lub emerytura lub całkowicie niezdolnej do pracy (wymaga orzeczenia komisji ZUS lub lekarza orzecznika o całkowitej niezdolności do pracy ewentualnie niezdolności do samodzielnej egzystencji albo przyznania I lub II grupy inwalidztwa), jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Z zasiłków stałych korzysta 55 osób.

POMOC FINANSOWA W FORMIE ZASIŁKÓW

- dla osób spełniających kryterium dochodowe zgodnie z ustawą - **zasiłki celowe** np. na częściowe pokrycie kosztów leczenia, zakupu opału, dojazdu do lekarza itp.

- dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe - **specjalne zasiłki celowe** na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych przy wystąpieniu określonych przesłanek, np. nagłego zwiększenia wydatków na leczenie
- **pomoc rzeczowa**, np. opał, żywność.

Z zasiłków celowych z tytułu niepełnosprawności korzysta 67 osób.

SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują bądź rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Z zasiłku korzysta 80 osób.

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE - przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ze świadczeń korzysta 11 osób.

ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, która utraciła prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie, za okresy:

- 1) od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012r.;

- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012

Zasiłek dla opiekuna za okres wymieniony w pkt 1 przysługuje wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonej przepisami prawa cywilnego. Odsetki przysługują do dnia wejścia w życie ustawy.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.), ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 3) opiekunowi faktycznemu dziecka

-jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.).

Zasiłek dla opiekuna przysługuje także osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny w przypadku gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu, albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki, o której mowa powyżej (art. 17 ust. 1a ustawy). Z zasiłku dla opiekuna korzystają 4 osoby.

ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY

Przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat;
- a także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli ta niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Z zasiłku pielęgnacyjnego korzystają 42 osoby.

WYPOŻYCZANIE SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO, POMOCNICZEGO - w ramach posiadanych zasobów MOPS wypożycza wózki, kule, balkoniki, łóżko i inny sprzęt otrzymany w formie darowizny z firm medycznych

PRACA SOCJALNA - w ramach szeroko rozumianej działalności zawodowej pracownicy socjalni szczególną troskę i zainteresowanie oraz działania kierują do osób niepełnosprawnych, m.in."

- prowadzą poradnictwo prawne, socjalne, psychologiczne
- pomagają w załatwianiu spraw bytowych, urzędowych
- informują o możliwościach uzyskania wsparcia w innych instytucjach statutowo zajmujących się pomocą dla osób niepełnosprawnych (PCPR, PFRON, fundacje i stowarzyszenia)
- współpracują z Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji osób niepełnosprawnych do projektów aktywizujących w powiecie piskim
- służą pomocą przy wypełnianiu wniosków o niepełnosprawność
- pomagają w zgromadzeniu dokumentacji i załatwieniu miejsca w placówkach opiekuńczo leczniczych (ZOL, zakład pielęgnacyjno leczniczy lub rehabilitacyjny)
- współpracują z placówkami służby zdrowia (pielęgniarstwo środowiskowe)

- potwierdzają prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych
- organizują pomoc sąsiedzką
- diagnozują potrzeby osób niepełnosprawnych
- pomoc w pozyskaniu funduszy zewnętrznych między innymi: na leczenie dla indywidualnych osób; realizowaliśmy projekty wspierająco - aktywizujące dla osób niepełnosprawnych; współpraca z PCK – pozyskanie rowerów trójkołowych dla niepełnosprawnych w różnym wieku.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Orzyszu

Systemem wsparcia w ostatnich latach stało się - wsparcie społeczne. Wsparcie to jest określane jako szczególny sposób i rodzaj pomocy udzielanej poszczególnym osobom i grupom głównie w celu mobilizowania ich sił, potencjału i zasobów, które zachowali, aby mogli, sami sobie radzić ze swoimi problemami. Identycznie do tego, wsparcie udzielane osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom polega na stosowaniu takich form pomocy, aby przez wykorzystanie istniejących i zachowanych sprawności wskazać najbardziej optymalną możliwość samodzielnego, aktywnego i twórczego życia. W zależności od udzielanego wsparcia, dzielimy je na: wsparcie informacyjne, wsparcie emocjonalne, wsparcie materialne (rzeczowe, finansowe), wsparcie przez świadczenie usług, wsparcie rozwoju.

W świecie wprowadzono systemy, które wspierają osoby upośledzone. Jednym z pomysłów na polepszenie ich życia jest zorganizowanie grupy ludzi, którzy społecznie działają na rzecz chorych. Pracownicy socjalni i inne osoby stanowiące zespoły rehabilitacyjne pomagają przystosować się ludziom niepełnosprawnym do życia. Starają się, aby móc nastawić takie osoby na problemy, z którymi spotykać się będą w relacjach społecznych w obrębie własnej rodziny i społeczności. Programy rehabilitacyjne muszą uwzględniać problemy stygmy i jej wpływu, umożliwiać klientom dawanie sobie rady z własnymi odczuciami, oraz wypracowywanie efektywnych metod radzenia sobie z piętnem, jakim są oni naznaczeni.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Orzyszu powstał jako odpowiedź środowiska lokalnego na potrzebę wsparcia osób chorych i niepełnosprawnych psychicznie z terenu gminy Orzysz. W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób

niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Nadrzędnym celem ŚDS w Orzyszu jest świadczenie dziennych usług w zakresie wsparcia terapeutycznego osób przewlekle chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych zamieszkujących obszar gminy Orzysz. Stworzenie możliwości i poprawa jakości życia uczestników w ich własnym otoczeniu. To także stworzenie uczestnikom możliwości ukierunkowania lub podtrzymania i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w miarę możliwości przy udziale najbliższej rodziny. Środowiskowy Dom Samopomocy w Orzyszu obejmuje swoim wsparciem 40 osób w 2015 r., a w 2016 r. planuje się zwiększenie liczby Uczestników do 60 osób.

Cele szczegółowe działania ŚDS w Orzyszu realizowane są w trzech priorytetach:

- Kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi.
- Wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom psychiatrycznej opieki zdrowotnej
- Integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym (w tym rodzinnym):
 - usprawnianie wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego,
 - wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
 - wsparcie psychologiczne,
 - integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym,
 - doprowadzenie do zwiększenia poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości oraz własnych możliwości w kontaktach z ludźmi,
 - wykształcenie umiejętności radzenia sobie z doświadczeniem choroby psychicznej,
 - stopniowe zwiększanie własnej aktywności i rozwój zainteresowań,
 - zapewnienie możliwości dzielenia się z innymi swoimi przeżyciami i poszukiwania rozwiązań,
 - terapia ruchowa (w tym zajęcia rekreacyjne, sportowe i turystyka),
 - wzajemna pomoc i wsparcie współuczestników w placówce i poza nią,
 - integrowanie uczestników ze środowiskiem poprzez współpracę z innymi ośrodkami i instytucjami,
 - udzielenie wsparcia terapeutycznego i pedagogicznego uczestnikom i ich rodzinom,
 - kreowanie pozytywnego, realnego wizerunku osób chorych psychicznie, przeciwdziałanie stereotypom,
 - pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Sposoby wspierania potrzeb osób niepełnosprawnych świadczonych przez ŚDS w Orzyszu są następujące:

Postępowanie wspierająco – aktywizujące realizowane przez ŚDS w Orzyszu, które obejmuje:

- treningi m.in.:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym (w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, treningi nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi).
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, środkach komunikacji publicznej, w urzędach, instytucjach).
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego (w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, wycieczki, imprezy okolicznościowe).
- terapię zajęciową, która pozwala na zapoznanie się z różnymi technikami pracy i daje namiastkę pracy zawodowej. W ramach terapii zajęciowej w ŚDS działają: pracownia treningu kulinarnego, pracownia krawiecka, pracownia komputerowa, pracownia rękodzieła artystycznego, pracownia muzyczno – teatralna, pracownia przystosowania do prac domowych. Działania w poszczególnych pracowniach motywują do podejmowania wysiłku i dają poczucie osiągnięcia zamierzonego celu. Praca w grupie pozwala na wytworzenie atmosfery zaufania i szacunku dla pracy innych, tworzy poczucie więzi społecznej, stwarza możliwości pomocy osobom słabszym oraz korzystania z pomocy osób sprawniejszych.
- terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację. Do tego przeznaczona jest w największej mierze sala rehabilitacyjna. Realizuje ona zajęcia indywidualne i grupowe z zakresu rehabilitacji, usprawnienia ogólnie – ruchowego, sportu, rekreacji ruchowej. Pracownia wyposażona jest w sprzęt i przybory pomocne w ćwiczeniach, koordynacyjnych, równoważnych, rozciągających, wzmacniających. Doskonalenie kondycji i wzmacnianie głównych cech motorycznych odbywa się także poprzez korzystanie z urządzeń siłowni zewnętrznej i masażu.
- Poradnictwo psychologiczne – indywidualne i grupowe, które wynika z indywidualnego planu terapeutycznego każdego uczestnika. Działania zaplanowane w indywidualnym planie terapeutycznym konsultowane są z zespołem wspierająco – aktywizującym oraz w miarę możliwości z rodziną uczestnika. W razie potrzeby indywidualne plany terapeutyczne ulegają bieżącej weryfikacji.
- Współpracę z rodzinami i najbliższym otoczeniem uczestników, a także pośredniczenie w kontaktach z różnymi instytucjami, np. ośrodkami pomocy

społecznej, ośrodkami zdrowia, urzędami gminy, szkołami znajdującymi się na terenie gminy Orzysz, środowiskowymi domami samopomocy, poradniami zdrowia psychicznego i wszelkimi innymi instytucjami zajmującymi się problemami osób niepełnosprawnych.

- Aktywne uczestnictwo we wszystkich formach imprez i wydarzeń kulturalnych mających na celu integrację ze środowiskiem osób pełnosprawnych.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej wskazane w ustawie o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Są to następujące obszary wsparcia:

- dofinansowanie kosztów tworzenia oraz finansowanie w całości lub w części kosztów działalności lub kosztów poszerzenia warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne. Osoba niepełnosprawna może uzyskać dofinansowanie do zakupu sprzętu zaleconego przez lekarza specjalistę stosownie do występujących schorzeń i dysfunkcji. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów zakupu sprzętu objętego dofinansowaniem.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej, wyposażonej w osobowość

prawną lub posiadającą zdolność do czynności prawnych. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

Cele działania warsztatu

Celem warsztatu jest:

- aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej, zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. Na terenie Powiatu Piskiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej w miejscowości Pisz. Przeznaczony jest dla 35 osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Piskiego.

Turnusy rehabilitacyjne

Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może otrzymać osoba niepełnosprawna. Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji społecznej i leczniczej połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę psychofizycznej sprawności, wyrobienie zaradności, rozwijanie umiejętności społecznej oraz realizację i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Czas trwania turnusu wynosi, co najmniej 14 dni. Wysokość dofinansowania waha się od 20% do 30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z zachowaniem kryterium dochodowego. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80 % kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Likwidacja barier funkcjonalnych

Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się

O dofinansowanie zakupu urządzeń lub wykonania usługi z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie

równoważne, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% wartości przedsięwzięcia.

Dofinansowanie likwidacji barier technicznych

O dofinansowanie zakupu urządzeń lub wykonania usługi z zakresu likwidacji barier technicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania wynosi do 95% wartości przedsięwzięcia.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych

Bariera architektoniczna to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pieszku realizuje program celowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Program „Aktywny samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Formy wsparcia przewidziane w programie, dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Adresatami programu są osoby niepełnosprawne z terenu Powiatu Piskiego, tj.:

Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module I:

1.Obszar A:

a. Zadanie 1:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu ruchu,

b. Zadanie 2:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej,
- dysfunkcja narządu ruchu,

2.Obszar B:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,

- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

3.Obszar C:

- a. Zadanie 1:
 - znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
- b. Zadanie 2 i 3:
 - stopień niepełnosprawności,
 - wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
 - potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
 - potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

4.Obszar D:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka.

5. Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module II:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Na co można uzyskać pomoc finansową:

Moduł I:

- Obszar A Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- Obszar A Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- Obszar B Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- Obszar B Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- Obszar C Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Obszar C Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- Obszar C Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której
- zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),

- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu).

Wyżej wskazane zadania realizowane są na indywidualny wniosek osoby niepełnosprawnej. Środki finansowe przewidziane na realizację wyżej wskazanych zadań pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4. Społeczna Komisja Mieszkaniowa przy Urzędzie Miejskim w Orzyszu w sprawie wspierania potrzeb osób niepełnosprawnych informuje, iż w gminnym zasobie mieszkaniowym są trzy mieszkania dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Mieszkania te są położone na parterze trzech bloków przy ul. Elckiej 28/1, 28A/1, 28B/1 w Orzyszu. Lokale posiadają centralne ogrzewanie, bieżącą ciepłą wodę, przystosowane typowo dla potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach oraz platformą dźwigową na wózek w klatce budynku. W/w lokale zamieszkują rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi.

Dodatkowo ze względu na standard i zastosowane normy budowlane (szerokość drzwi do lokalu i w pomieszczeniach), w związku z niepełnosprawnością wskazano lokale mieszkalne dla kolejnych trzech rodzin poruszających się na wózkach oraz sześciu rodzin z innymi problemami zdrowotnymi.

III. Wsparcie zdrowotne

1. Samodzielny Publiczny Miejsko Gminny Ośrodek Zdrowia w Orzyszu jest podmiotem leczniczym nie będącym przedsiębiorcą.

Podmiot funkcjonuje w oparciu o podpisaną z Narodowym Funduszem Zdrowia umową na świadczenia:

- podstawowej opieki zdrowotnej,
- poradni rehabilitacyjnej,
- fizjoterapii ambulatoryjnej.

Sposoby wspierania potrzeb osób niepełnosprawnych, realizowanych przez SPMGOZ w Orzyszu:

- rehabilitacja lecznicza osób niepełnosprawnych – stosowanie naturalnych zasad wpływających na człowieka z zaburzeniami funkcji organizmu, celem poprawy

ogólnego poziomu zdrowia i czynności życiowych oraz przywracania funkcji narządów,

- leczenie funkcjonalne, czyli stosowanie ćwiczeń ruchowych, mających na celu usprawnianie niesprawnej części ciała. Połączone jest z fizykoterapią do której zaliczamy między innymi następujące zabiegi: elektroterapia, magnetoterapia, termoterapia, fototerapia, terapia manualna,
- rehabilitacja ruchowa w celu wyegzekwowania umiejętności wykonywania codziennych czynności, opieki pielęgniarstwa, psychoterapii,
- prowadzi się zaopatrzenie ortopedyczne pomagające w rekonwalescencji i przywracaniu sprawności,
- poprzez świadczenia w zakresie usług podstawowej opieki zdrowotnej i specjalistycznej zapewniamy usługi pielęgniarstwa, usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne,
- opiekę długoterminową,
- usługi w terminalnej fazie chorób nowotworowych,
- zapobieganie odleżynom,
- współpraca lekarzy i pielęgniarek środowiskowych z pracownikami socjalnymi i opieką społeczną (MOPS),
- wystawianie wniosków do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- likwidacja granic i przeszkód natury architektonicznych, urbanistycznych, technicznych oraz umożliwienie swobodnego komunikowania się i dostępu do informacji,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, PEFRON-em, w celu pozyskiwania i dofinansowania likwidacji barier architektonicznych w domu niepełnosprawnego, zakup sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, korzystanie z turnusów rehabilitacyjnych (wypisywanie wniosków),
- zapewniamy dostęp do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji, edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny.

BURMISTRZ

mgr Zbigniew Włodkowski